

Årsmelding 2015

Indre Sunnmøre
Gjensidige Branntrygdslag

Gjensidige

Indre Sunnmøre

Gjensidige
Indre Sunnmøre

Årsmelding og rekneskap 2015

156. driftsår

Eit *lokalt* forsikringsselskap der:

- Du er medlem og medeigar
 - Du er med og styrer
 - Kapitalen blir forvalta lokalt
- Brannskader blir oppgjort med lokal bistand
 - Tenestene er lett tilgjengelege

Bruk ditt *lokale* forsikringsselskap

Stifta i 1859 – 156 år i distriktet si teneste

Postadresse:
Postboks 134
6201 Stranda

Besøksadresse:
Storgata 8
6200 Stranda

Telefon:
70 26 92 50

Telefaks:
70 26 92 51

Bankgiro: 4030.07.00405
Foretaksnr. 942861559

ÅRSMELDING 2015

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag

Org. nr 942861559

Verksemda

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag er ei eiga juridisk eining i Gjensidige-gruppa med konsesjon på brannforsikring. Laget er vidare distributør for Gjensidige Forsikring ASA sine produkt. Laget er ei av 15 attverande brannkasser i Gjensidige-gruppa. Selskapet sine primæroppgåver er risiko- og skadeforsikring.

Laget er eigd av forsikringstakarane som styrer selskapet ved sine valde tillitsmenn. Det styrande organ er styret. Årsmøtet er øvste organ i laget.

Framleis drift

Styret meiner at føresetnaden for framleis drift ligg føre og at årsrekneskapan er utarbeidd under denne føresetnaden.

Styret

Det er i året halde 7 styremøte der 52 saker er handsama.

Tilsette

Magnar Solli, Dagfinn Ødegård, Roar Kirkhorn og Terje Langlo var dei tilsette ved årets utløp. Desse representerer 3,3 årsverk.

Arbeidsmiljø

Tilsette har ikkje vore utsett for ulykker eller skader i samband med arbeidet sitt i laget i rekneskapsåret. Sjukefråveret vert vurdert til å vere tilfredsstillande.

Likestilling

Laget hadde ved årets utløp 4 tilsette, alle menn. Styret består av 2 kvinner og 3 menn. Vara til styret er ei kvinne og ein mann.

Ytre miljø

Selskapet driv ikkje verksemd som ureinar det ytre miljø. HMS arbeidet, internkontroll og bedriftslegeordninga fungerer tilfredsstillande.

Samfunnsansvar

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag er opptatt av samfunnsansvaret det inneber å vere eit forsikringsselskap.

Selskapet jobbar under slagordet «vi skal kjenne kunden best og bry oss mest». I dette ligg ein nedfelt strategi om å ha nøgde kundar som føler at deira forventningar til oss som forsikringsselskap blir innfridd. Det vere seg når kunden treff oss på digitale flater eller i direkte kontakt med våre medarbeidarar. Selskapet måler kor tilfredse kundane er gjennom året for å fylgje med på i kva grad vi lukkast. Resultata av kundeundersøkingane er gode, noko styret er tilfreds med.

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag arbeider kontinuerlig for til ei kvar tid å ha eit godt arbeidsmiljø. Dette er nedfelt i vår strategiske plan. Å byggje kompetanse, samt fokusere på trivselsfremjande tiltak, er viktige element i dette arbeidet. I tillegg vert det fokusert på å tilpasse kvar medarbeidar sin arbeidsplass ergonomisk, samt vere ein pådrivar for og leggje til rette for trening og ein sunn livsstil.

Selskapet skal bidra positivt til kunst, kultur og idrett i kommunane. I tillegg vert det jobba aktivt med brannførebyggjande arbeid samt andre aktiviteter for å bidra til en sikrare kvardag for innbyggjarane.

Styret er av den oppfatning at arbeidet med samfunnsansvar er tilstrekkeleg og tilfredsstillande og yter årlig store tilskot til almennyttige formål.

Forsikringsverksemda

Forsikringsverksemda har også i 2015 vore prega av konkurranse.

Premiane varierer fortsatt mellom dei ulike distrikta i landet og kommunane våre ligg fortsatt med lavare premiar enn landsgjennomsnittet. Mange kundar nyttar seg av dei rabattordningane som ein har innanfor skadeforebyggjande tiltak. Dette gjeld både på hus, motorvogn, landbruk og næring. Det er også fleire en før som samlar forsikringar og dermed oppnår samlerabattar gjennom våre fordelsprogram. Den forfalte premien utgjør no kr.40.821.000 mot kr. 39.232.000 i 2014. Nettoendringa utgjør kr. 1.589.000 som er + 4%.

Reassuranse

Frå 01.01.2012 er det etablert ei ny ordning der kvar brannkasse har ein eigen reassuranseavtale med Gjensidige Forsikring ASA. Reassuranseavtalen er en såkalt excess-loss kontrakt der brannkassa vert belasta for skadar opp til (eigen valgt) skadegrense. I vårt tilfelle kr 750.000. For 2016 har vi fortsatt ein eigenandel på kr. 750.000.

Skader

I 2015 har vi hatt 583erstatningsskader mot 543 året før. Dette er ei auke på 40 eller 7,36%

Brannskader

Siste året har vi fått innmeldt 19 brannskader mot 29 i 2014.

Naturskader

Selskapet vart i 2015 råka av mindre naturskader enn det vi har opplevd dei seinare åra.

Finans og risikoforhold.

Finansinntektene viser eit godkjent resultat i 2015. Netto finansinntekter i 2015 var kr 5.907.000,- mot kr 6.808.000 i 2014.

Selskapets styre har vedtatt en kapitalforvaltningsstrategi som fastset rammer for korleis den finansielle kapitalen skal plasserast. Dette finansreglementet blir revidert av styret kvart år. Selskapet sine plasseringar blir rapportert og behandla av styret kvartalsvis. Brannkassa har god soliditet og står svært godt rusta til å møte svingningane i finansmarkedet. Det blir kvartalsvis utarbeid stresstestar for å avdekke selskapets situasjon i forskjellige scenarier. Styret behandlar desse stresstestane, i tillegg til rapportar frå GIR, suksessivt. Også aksjeportefølja si utvikling blir gjennomgått på kvart styremøte. Vi meiner at desse styrings- og rapporteringsrutinene gir eit svært godt grunnlag for overvåking av selskaps risiko knytt til dei ulike finansrisikoane.

Finansiell risiko /Kredittrisiko

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag har om lag 110 mill. kroner i finansielle investeringar. Dette gjeld for det meste aksjar i børsnoterte norske selskap, renteberande papir og eigedom, som alle kan verte utsett for kursendringar.

Indre Sunnmøre Gjensidige har høg soliditet, og står godt rusta til å tåle svingingar i finansmarknadane. I tillegg har vi eit rapporteringssystem som dagleg gjev oss ei tilfredsstillande og god oversikt over endringane i verdipapirportefølja.

Selskapet er utsett for kredittrisiko gjennom plasseringar i obligasjons- og pengemarknaden. Den største delen av våre plasseringar er i solide norske bankar og børsnoterte selskap. For ein langsiktig investor, vurderer vi risikoen for å være moderat i denne porteføljen.

Vi har gjennom finansreglementet rammer for kor mykje av vår kapital som skal ligge innanfor dei ulike risikogrupper. Styret får kvartalsvise rapportar som stadfestar risikoen i porteføljen. Finansreglementet blir revidert Q3 kvart år.

Internkontroll

Styret har gjennom sin vedtekne risikopolicy, og gjennom eigne vedtak, etablert rammer for selskapet si verksemd som skal gjere sitt til å redusere risikoen for tap. Det er også i 2015 arbeidd for å styrke kontrollen. Dette arbeide vil halde fram også i 2016 då selskapet skal implementere Compliance-funksjon og internrevisor i drifta.

Solvens II

I 2011 beslutta norske styresmakter å innføre Solvency II i Noreg. Dette er nye kapitalkravsreglar som er under utarbeiding i Europa for forsikringsselskap. Finanstilsynet har beslutta at Solvency II regelverket bestående av kapitalkrav, risikostyring og rapportering vert innført frå 01.01.2016. Som forebuing til implementering av regelverket vart forsikringsselskap pålagt gjennomføring og innrapportering av ORSA (Own risk and solvens assesment) pr.31.12.2013. Intensjonen med ORSA er å sikre at selskapa si risikostyring og kapitalisering stettar krava i det komande regelverket.

Styret har arbeidd gjennom året med ORSA rapporten som vart vedtatt i styret 08.12.2015 og deretter sendt til Finanstilsynet. I tillegg til å beskrive risikoane vi er eksponert for inneheld ORSA også ei kvantifisering av desse risikoane. Vi vil gjennom 2016 vidareutvikle vår ORSA dokumentering og førebu rapporteringskrava i Pilar III. Her vil krav til nye nøkkelfunksjoner i brannkassa bli implementert slik som: Compliance, Risk manager og internrevisor.

For Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag vil ein fortsatt høg egenkapitalandel være viktig for å møte dei nye kapitalkrava i Solvency II.

Framtid

Resultatet i 2015 er om lag som resultatet for 2014.

Ut fra forventningar om fortsatt låge skadeutbetalingar i 2016 samt reassuransekostnader på same nivå som i 2015, forventar styret eit positivt resultat også 2016.

Gjensidige Forsikring ASA framstår i dag som eit komplett finanskonsern.

Skadeforsikringsverksemda er kjerna i verksemda, men også bank og investeringsrådgjeving gjer konsernet til ein stor aktør med full breidde i marknaden. Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag har hatt, og skal i fremtida, ha fokus på å styrke rådgjevarane våre i full bredde. I ein marknad der kundane kan kjøpe enkle forsikringsprodukt i stadig fleire kanalar, er det styret si oppfatning at det blir stadig viktigare å utvikle denne kompetansen. Alle ansatte i selskapet har gjennomgått Godkjenningsordning for skadeselskap (GOS).

Styret møter framtida med fortsatt fokus på det skadeførebyggjande arbeidet. Dette er sunt for brannkassa si eiga forretning og er eitt av fleire konkurransefortrinn vi har.

Kvitvasking/ korrupsjon og etiske reglar

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag har tiltrådt Gjensidige Forsikring ASA sine rutiner for handtering av mistanke om Terrorfinansiering og kvitvasking av pengar innanfor bransjen. Alle ansatte har gjennomført kurs i temaet terrorfinansiering og kvitvasking. Selskapet har nulltoleranse mot korrupsjon og smøring. Det er forbod mot å gi eller motta bestikkelser eller motta gåver som kan betraktast som utilbørlige. Dette gjeld alle ansatte. Styret går gjennom dei etiske reglane kvart år og har vedtatt same reglar for etikk som Gjensidige Forsikring ASA. I tillegg har alle ansatte tatt kurs i forståelse av etikk og moral som også ere n vesentlig del av opplæringa I GOS. Dagleg leiar er ansvarlig for arbeidet mot kvitvasking og har også tatt spesialkurs om emnet.

Resultat

Det framlagde resultatrekneskap for 2015 og balanse med notar, gjev etter styret si meining eit rettvisebilde av resultatet og selskapet si stilling pr 31.12.2015. Det er heller ikkje endra forhold etter rekneskapsårets slutt, som etter styret sitt syn har innverknad på rekneskapen.

Disponering resultat 2015	kr 7.563.288
Endring i avsetning til naturskadefond	kr 546.060
Endring i avsetning til garantiordning	- kr 5.173
Avsatt til kundeutbytte	- kr 1.027.771
Netto aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordningar	- kr 250.207
Overført til/frå eigenkapital	- kr 6.651.197
Avsetning til øvrige fond	- kr 0
Avsetning til fond for almennyttige formål	- kr 175.000
Sum disponeringar	kr 7.563.288

Stranda **31.12.2015 / 9.5.2016**

Lars Muribo -Styreleiar

Ola Are Ytrehorn

Eli Rodseth Berg

Nils Tomas Hove

Aud- Solfrid N. Langset

Terje Langlo - dagleg leiar

Resultatregnskap

Indre Sunnmøre Gj. Branntrygdslag

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING

NOTER

1.1.-31.12.2015

1.1.-31.12.2014

Premieinntekter			
Forfalt bruttopremie	4	8 313 880	7 770 159
Avgitt gjenforsikringspremie		-2 406 873	-2 119 700
Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie		-186 435	-165 720
Sum premieinntekt for egen regning		5 720 572	5 484 739
Allokert investeringsavkastning - fra ikke-teknisk regnskap		63 637	156 146
Andre forsikringsrelaterte inntekter	5	3 662 319	3 312 081
Erstatningskostnader			
Betalte erstatninger			
Brutto		-10 010 765	-4 428 038
Gjenforsikringsandel av betalte bruttoerstatninger		8 475 614	1 986 032
Endring i erstatningsavsetning			
Brutto		8 946 322	-4 679 496
Endring i gjenforsikringsandel av bruttoserstatn avsetninger		-8 665 185	5 199 208
Sum erstatningskostnader for egen regning		-1 254 014	-1 922 294
Premierabatter og andre gevinstavtaler			
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	13	-1 587 461	-1 118 626
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	13	-112 835	-459 325
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-1 700 297	-1 577 951
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	14	-3 779 688	-3 758 879
Resultat av teknisk regnskap før endringer i sikkerhetsavsetninger		2 712 530	1 693 841
Endring i sikkerhetsavsetninger mv.			
Endring i sikkerhetsavsetning		-208 000	1 009 000
Sum endring i sikkerhetsavsetninger mv.		-208 000	1 009 000
Resultat av teknisk regnskap for skadeforsikring		2 504 530	2 702 841
IKKE-TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING			
Netto inntekter fra investeringer			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		1 739 871	2 135 865
Netto driftsinntekt fra eiendom		31 575	70 375
Verdiendringer på investeringer		-3 088 316	-3 561 179
Realisert gevinst og tap på investeringer		7 389 087	8 268 984
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		-195 202	-148 977
Sum netto inntekter fra investeringer		5 877 015	6 765 067
Allokert investeringsavkastning - til teknisk regnskap		-63 637	-156 146
Andre inntekter		29 573	42 888
Resultat av ikke-teknisk regnskap		5 842 951	6 651 809
Periodens resultat før skattekostnad		8 347 481	9 354 651
Skattekostnad	12	-1 034 400	-1 049 329
Resultat før andre resultatkomponenter		7 313 081	8 305 322
Andre resultatkomponenter			
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel		333 608	-944 421
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet	12	-83 401	254 995
TOTALRESULTAT		7 563 288	7 615 896

Balanse

Indre Sunnmøre Gj. Branntrygdslag

	NOTER	31.12.2015	31.12.2014
EIENDELER			
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendom			
Eierbenyttet eiendom	2,6	2 784 000	2 858 000
Aksjer og andeler i tilknyttede foretak			
Aksjer og andeler i tilknyttede selskap		0	0
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Utlån og fordringer		0	82 213
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	2,7,10	69 941 836	60 541 062
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	2,7,10	31 979 510	33 600 252
Utlån og fordringer	8	7 465 085	8 824 540
Gjenforsikringsdepoter			
Sum investeringer		112 170 431	105 906 067
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetn i skadefors.			
Gj.f.andel-ikke opptj. brto premie			
Gj.f.andel-brto erstatn. Avsetning		50 000	8 715 185
Sum gj.f.andel avforsikringstekniske bruttoavsetninger		50 000	8 715 185
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring			
Andre fordringer		982 285	131 166
Sum fordringer		982 285	131 166
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	2,6	245 931	260 331
Kasse, bank	7,9	698 526	2 580 818
Eiendeler ved skatt	12	383 652	569 300
Pensjonsmidler	11	454 704	92 366
Andre eiendeler			
Sum andre eiendeler		1 782 812	3 502 815
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
SUM EIENDELER		114 985 528	118 255 233
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Opptjent egenkapital	1		
Avsetning til naturskadefond		6 644 930	7 190 990
Avsetning til garantiordningen		348 134	342 961
Annen opptjent egenkapital		89 340 229	82 497 661
Andre fond		4 140 595	2 339 000
Sum opptjent egenkapital		100 473 888	92 370 612
Sum egenkapital		100 473 888	92 370 612
Evigvarende ansvarlig lånekapital			
Forsikringsforpliktelser brutto	7		
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	2,4	3 981 472	3 795 037
Brutto erstatningsavsetning	2,4	1 307 952	10 254 275
Sikkerhetsavsetning mv.	4		
Sikkerhetsavsetning	7	4 099 000	3 891 000
Sum forsikringsforpliktelser brutto		9 388 424	17 940 312
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	2,11	800 550	1 057 207
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	12	987 544	1 439 896
Forpliktelser ved utsatt skatt			
Andre avsetninger for forpliktelser			
Sum avsetninger for forpliktelser	7	1 788 094	2 497 103
Forpliktelser			
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring			
Forpliktelser til kredittinstitusjoner			
Avsatt ikke betalt utbytte		1 019 062	2 965 691
Andre forpliktelser		2 049 646	2 249 868
Sum forpliktelser	7	3 068 708	5 215 559
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	7	266 414	231 648
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		114 985 528	118 255 233

Stranda 9/5-16

Lars Hennings

Rogner

Adv.-S.N. Langseth - Eli Pedersen

Vatne

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL

Indre Sunnmøre Gj. Branntrygdslag

Kroner	Naturskadefond	Garantifordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./ eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egen- kapital
Egenkapital per 31.12.2013	6 990 706	346 985	1 700 000	(1 458 098)	79 397 114	86 976 707
1.1.-31.12.2014						
Resultat før andre resultatkomponenter	200 283	(4 024)	639 000		7 470 063	8 305 322
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/eiendel				(944 421)		(944 421)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				254 995		254 995
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				(689 426)		(689 426)
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	(689 426)	-	(689 426)
Totalresultat	200 283	(4 024)	-	(689 426)	7 470 063	7 615 896
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(2 060 991)	(2 060 991)
Til / fra andre fond					(181 000)	(181 000)
Egenkapital 31.12.2014	7 190 990	342 961	2 339 000	(2 147 524)	84 645 185	92 370 612
1.1.-31.12.2015						
Resultat før andre resultatkomponenter	6 644 930	348 134			320 017	7 313 081
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/eiendel				333 608		333 608
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				(142 237)		(142 237)
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				191 371	-	191 371
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	191 371	-	191 371
Totalresultat	6 644 930	348 134	-	191 371	320 017	7 504 452
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(1 027 771)	(1 027 771)
Til / fra andre fond			1 801 595		(175 000)	1 626 595
Egenkapital 31.12.2015	6 644 930	348 134	4 140 595	(1 956 153)	91 296 382	100 473 888

Det er den direkte modellen som er benyttet og kontantstrømmene rapporteres brutto.

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	2015	2014
Innbetalte premier direkte forsikring	8 313 880	7 770 159
Utbetalte gjenforsikringspremier	-2 406 873	-2 119 700
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir forsikring	-10 010 765	-4 428 038
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser	8 475 614	
Avvikling reassuranseringen		1 986 032
Betalte driftskostnader	-6 219 868	-3 379 336
Netto finansinntekter	1 714 483	2 169 062
Betalte skatter	-1 443 341	-1 714 067
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-1 576 870	284 112
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:		
Netto kontantstrøm lån til kunder mv.	82 213	
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	-4 402 852	5 358 669
Netto kontantstrøm av obligasjoner	923 591	-2 186 824
Netto kontantstrøm av sertifikater		
Netto kontantstrøm av eiendom	105 575	100 375
Netto kontantstrøm av andre verdip med kort løpetid		
Netto kontantstrøm andre kredittinstitusjoner		
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv		-211 331
Netto kontantstrøm andre finansielle eiendeler		
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-3 291 473	3 060 891
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:		
Utbetalinger i f.m. skadef.byggende fond/andre fond	1 626 595	-161 000
Utbetalinger i f.m. skadeforsikr selskapenes garantiordning		
Innbetalinger i f.m. Skadeforsikr selskapenes garantiordning		
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	1 626 595	-161 000
Netto kontantstrøm for perioden	-3 241 748	3 184 000
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	3 241 748	-3 184 000
Beh. av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	11 405 358	8 221 357
Beh. av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	8 163 611	11 405 358

NOTER 2015

REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskap for 2015 er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapsloven og årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper. Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjente IFRS'er, hvor forskrift 5.6.4 ledd er avgjørende for omfanget/detaljgraden av regnskapsutarbeidelsen for Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt:

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2015, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for selskapet er angitt nedenfor. Selskapet planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler vil bli klassifisert som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de styres og hvilke kontraktuelle kontantstrømsegenskaper de har.

IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser premerket til virkelig verdi, hvor endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet. IFRS 9 erstatter «inntrådt tapsmodellen» med en «forventet tapsmodell», som betyr at en tapshendelse ikke lenger trenger å være inntrådt for å innregnes som et tap ved verdifall. Den forventede tapsmodellen er en totrinns målemetode hvor tapsavsetningen enten måles til 12-måneders forventede tap eller til livstids forventede tap, avhengig av om det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangs innregning. IFRS 9 introduserer nye krav til sikringsbokføring som er mer i overensstemmelse med den faktiske risikostyring. Dette innebærer at dokumentasjonskravene i IFRS er mindre rigide og noen flere sikringsinstrumenter og -objekter kan kvalifisere for sikringsbokføring. Ikrafttredelse av IFRS 9 er 1. januar 2018. Vår foreløpige vurdering er at standarden er forventet å ha en innvirkning på selskapets finansregnskap.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontakter

IFRS 15 Inntekter fra kundekontakter (2014) omfatter alle kontrakter med kunder, men hvor blant annet forsikringskontrakter er unntatt. I den grad kontrakter inneholder flere tjenesteytelser kan dette ha betydning for inntektsføringen i selskapets regnskap. Det antas imidlertid at endringen ikke vil ha vesentlig effekt.

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

IFRS 16 krever at alle kontrakter som tilfredsstiller definisjonen til en leieavtale skal rapporteres i leietakers balanse som bruksrettigheter og leieforpliktelser. Tidligere klassifisering av leieavtaler som enten operasjonell eller finansiell leie er fjernet. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi er unntatt fra kravene. En leietaker skal innregne bruksrettighetene og en leieforpliktelse. Rentekostnader på leieforpliktelsene skal presenteres separat fra avskrivningskostnaden av bruksrettighetene. Rentekostnader er en komponent av finanskostnader. Ikrafttredelse av IFRS 16 er 1. januar 2019. Standarden vil øke den totale balansen og splitte leiekostnaden i driftskostnader og finanskostnader.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil, basert på våre foreløpige vurderinger med utgangspunkt i den virksomheten foretaket

DATTERSELSKAPER, TILKNYTTEDE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

KONTANTSTRØMOPPSTILLINGEN

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

INNREGNING AV INNTEKTER OG KOSTNADER

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Premieinntekter omfatter forfalte bruttopremier og premier for gjenforsikring.

Forfalte bruttopremier omfatter alle beløp selskapet har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt for periodens avslutning. Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres under *Endring i avsetning for ikke forfalt bruttopremie* i resultatregnskapet.

Premie for avgitt gjenforsikring reduserer forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Allokert investeringsavkastning

Allokert investeringsavkastning beregnes av gjennomsnittet av de forsikringstekniske avsetningene gjennom året. Ved beregningen benyttes gjennomsnittlig rente på statsobligasjoner med gjenstående løpetid lik tre år. Gjennomsnittlig forsikringsteknisk rente for 2015 og 2014 er av Finanstilsynet beregnet til henholdsvis 0,76 prosent og 1,55 prosent. Allokert investeringsavkastning overføres fra det ikke-tekniske til det tekniske regnskapet.

Erstatningskostnader i skadeforsikring

Erstatningskostnader består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, redusert med gjenforsikringsandel. Direkte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder også avviklingstap/-gevinst basert på tidligere års avsetninger.

Driftskostnader

Driftskostnader består av lønns-, administrasjons- og salgskostnader.

Forsikringsrelaterte driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader, redusert med mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring og gevinstandeler.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntektene innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater.

Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

MATERIELLE EIENDELER

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Innregning og måling

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdeler har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Eierbenyttet eiendom defineres som eiendom som brukes av selskapet i utøvelsen av sin virksomhet. Hvis eiendommen brukes både til til selskapets egen bruk og som investeringseiendom, klassifiseres eiendommene basert på faktisk bruk av eiendommene.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte selskapet, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart når de påløper.

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrykdelag kan komme til å delta i renovering, vesentlige oppgraderinger og nye byggeprosjekter. Kostnaden på disse innregnes etter samme prinsipper som for en kjøpt eiendel.

Avskrivning

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter avskrives ikke.

Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger:

eierbenyttet eiendom	10-50 år
anlegg og utstyr	3-10 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi fastsettes årlig. En eiendels balanseførte verdi nedskrives hvis gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningene er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag for den forfalte premien er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS - reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR - incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjorsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med selskapets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret selskapet har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntuffet for rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjensforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis ved verdifall.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- finansielle derivater
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når selskapet blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet. transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Etter førstegangsinnregningen måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor alt eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller omerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan omerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag har en investeringsportefølje som er omerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning, og som løpende styres og måles til virkelig verdi. Dette er i tråd med styrets godkjente risiko- og investeringsstrategi og informasjon basert på virkelig verdi rapporteres regelmessig av daglig leder til styret.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne kategorien eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangsinnregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, med unntak av tap ved verdifall, som innregnes i resultatet.

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte innbetalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner om og evne til å holde til forfall ned unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstiller definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall. I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjensidige forsikringer, andre fordringer, forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter, kontanter og kontantekvivalenter og obligasjoner klassifisert som lån eller fordringer.

Finansielle derivater

Finansielle derivater benyttes til styringen av aksje, rente- og valutaeksponeringen for å oppnå ønsket risiko og avkastning. Instrumentene benyttes både til handelsformål og for å sikre andre balanseposter. All handel av finansielle derivater foregår innenfor strengt definerte rammer.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Etter førstegangsinnregning måles derivatene til virkelig verdi og endringer i verdien innregnes i resultatet.

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdela har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metode. Der hvor tidshorisonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra, og forpliktelser overfor kunder, andre forpliktelser, forpliktelser med forsikring og påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter.

Definisjon av virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Når hverken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

For ytterligere beskrivelse av virkelig verdi, se note 10.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metode. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall på finansielle eiendeler

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall.

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikk grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdier og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med den opprinnelige effektive renten.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal. Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vært mer enn ni måneder blir akkumulerte tap ved verdifall, målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet, fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet.

Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre resultatkomponenter.

Utbytte

Mottatt utbytte fra investeringer innregnes når selskapet har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Avgitt utbytte innregnes som en forpliktelse i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Dette innebærer at utbytte fraregnes i egenkapitalen i det regnskapsåret det avsettes for.

Pensjoner

Selskapet har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte.

Den innskuddsbaserte pensjonsordningen er en ordning hvor selskapet betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd. Pliktige innskudd innregnes som personalkostnader i resultatet når de foreligger.

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Pensjonsforpliktelser beregnes basert på en lineær opptjening og benytter forutsetninger om antall opptjeningsår, diskonteringsrente, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, samt aktuarielle forutsetninger for dødelighet, frivillig avgang med mer.

Pensjonsmidler måles til virkelig verdi, og er fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes.

Alle aktuarielle gevinster og tap relatert til den ytelsesbaserte pensjonsordningen innregnes direkte i egenkapital og inngår i andre resultatkomponenter.

Pensjonsmidler måles til virkelig verdi, og er fratrukket i pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning.

Alle aktuarielle gevinster og tap relatert til den ytelsesbaserte pensjonsordningen innregnes i andre resultatkomponenter.

Skatt

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt på skattepliktig inntekt for året er basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller.

Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot.

Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med forstegangsinnregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattemessige resultatet på rapporteringstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Periodeskatt og utsatt skatt

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutning beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi.

Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdelay opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdelay ved å drifte brannforretning, betales en godtgjørelse til Gjensidige Forsikring ASA.

NOTE 1 - EGENKAPITALFOND

OPPTJENT EGENKAPITAL

Naturskadefond

Driftsresultat fra den obligatoriske naturskadeforsikringen skal reguleres mot et eget naturskadefond. Avsetningen kan bare benyttes til erstatninger etter naturskader. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

Avsetning til garantiordning

Avsetning til garantiordning skal gi sikkerhet for at de sikrede etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler ut over renteinntekt samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er kundenes balanseførte egenkapital som består av årets og tidligere års resultat. Andel av årets overskudd som ikke utbetales som utbytte tilføres annen opptjent egenkapital. Ved underskudd blir annen opptjent egenkapital redusert.

NOTE 2 - BRUK AV ESTIMATER

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at daglig leder i samarbeid med styret må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Anlegg og utstyr, eierbenyttet eiendom og immatrielle eiendeler

Anlegg og utstyr, eierbenyttet eiendom og immatrielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at avskrivningsmetoden og avskrivningsperioden som brukes er i samsvar med økonomisk levetid. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. Det blir foretatt nedskrivninger når det foreligger verdifall. Det foretas en løpende vurdering av disse eiendommene på lik linje med investeringseiendommer.

Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi på finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel unoterte aksjer) fastsettes ved hjelp av allment aksepterte verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene er i hovedsak basert på markedsforholdene på rapporteringstidspunktet.

Utlån og fordringer

For finansielle eiendeler som ikke er innregnet til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Forsikringstekniske avsetninger

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger gjelder hovedsakelig erstningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper, bransjer med kort eller lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt eller oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse. Selskapet har kun forsikringsprodukter i den korthalede bransjen.

Pensjoner

Beregning av nåverdi av pensjonsforpliktelser baseres på flere aktuarielle og økonomiske forutsetninger. Enhver endring i forutsetningene påvirker den beregnede forpliktelsen. Endringer i diskonteringsrenten har den vesentligste påvirkning. Diskonteringsrenten og andre forutsetninger gjennomgås normalt en gang i året når den aktuarielle beregningen foretas, med mindre det har vært vesentlige endringer i løpet av året.

NOTE 3 – STYRING AV FORSIKRINGSRISIKO OG FINANSIELL RISIKO

OVERSIKT

Risikostyring er en del av den daglige virksomheten i Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag. En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte. Formålet med risikostyring i Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag er at risikoeksponeringen ikke skal overstige risikoevnen. Gjennom en sterk risikostyring vil risiki identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap. Selskapet sin virksomhet innebærer både forsikringsmessig og finansiell risiko. Den forsikringsmessige risikoen er knyttet til brann- og naturskadeforsikring overfor selskapets kunder, mens finansrisikoen er relatert til selskapets investeringsrisiko hovedsakelig knyttet til forvaltningen av branntrygdslaget sin egenkapital.

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået er tilfredsstillende sett i forhold til selskapet sin soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige retningslinjer, rutiner og rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er risikostyringsmessig organisert og dokumentert. Daglig leder er ansvarlig for risikostyringen.

FORSIKRINGSRISIKO

Hovedgrunnlaget for forsikring er overføring av risiko fra forsikringstaker til forsikringselskap. Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer. Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultat være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsterisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet. Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko i brannforsikring kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype, forsikringssum og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt på skadeutbetalinger.

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde. Fra 2012 er hovedavtalen med Gjensidige Forsikring ASA endret og tidligere avtale om utlikning av brannskader, Reassuranseringen, er opphørt. Brannkassen er selv ansvarlig for de brannskader som inntreffer for sine kunder. Siden det er stor variasjon i brannskadenes størrelse er det kjøpt reassuransebeskyttelse hos Gjensidige Forsikring ASA. For 2015 er egenregningen 1 million kroner; dvs at kun skader opp til denne grensen belaster brannkassens regnskap. Reassuranseprogrammet består hovedsakelig av ikke-proporsjonal reassuranse og er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur. Reassuransefunksjonen administreres i Gjensidige Forsikring ASA, som også inkluderer administrasjon av reassuranseprogrammet for de samarbeidende brannkassenes brannforsikring.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringselskaper administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Premien innkreves av forsikringselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Gjennom denne ordningen blir Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag eksponert for sin markedsandel (basert på brannforsikringssum) av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuranseprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemselskapene. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger som er kjøpt.

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. En økning i skadefrekvens kan være sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. For forsikring av bygninger, inventar og losore vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens for eksempel på grunn av økt bruk av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. For brannforsikring er skadefrekvensen på et mye lavere nivå enn i mange andre bransjer.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I brannforsikring kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader i løpet av et år viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen.

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utvikling innen brann- og naturskadeforsikring, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling.

Sensitivitetsanalyse forsikringstekniske avsetninger

Beregning av forsikringstekniske avsetninger for en forsikringsportefolje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige kontantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egenskaper ved risikotypen. Brann- og naturskade-forsikring er risiko med kort avviklingstid og er dermed mindre eksponert for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør.

Endring i inflasjon (+/-1 %-poeng)	2015	2014
Brannforsikring	5 278	117 601
Naturskade-forsikring	9 882	7 319
Totalt	15 160	124 920

NOTE 4 - PREMIEINTEKTER OG ERSTATNINGSKOSTNADER M.V. I SKADEFORSIKRING

	Privat	Industri	Mellom-marked	Natur-Pool	Sum
Forsikringsteknisk resultat					
Forfalte bruttopremier	3 707 884	2 158 510	1 518 258	929 229	8 313 880
Opptjente bruttopremier	3 344 623	1 801 211	2 090 851	890 760	8 127 445
Påløpne bruttoerstatningskostnader	270 976	-134 795	14 920	-1 215 543	-1 064 442
Brutto driftskostnader	-853 730	-496 991	-349 575	0	-1 700 296
Forsikringsteknisk resultat	2 761 869	1 169 425	1 756 196	-324 783	5 362 707
Påløpne bruttoerstatningskostnader					
Inntruffet i år	295 815	28 794	142 349	1 102 255	1 569 213
Inntruffet tidligere år	-566 791	106 002	-157 269	113 288	-504 770
Påløpne bruttoerstatningskostnader	-270 976	134 796	-14 920	1 215 543	1 064 443
	Privat	Industri	Mellom-marked	Natur-Pool	Sum
Forsikringstekniske avsetninger					
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	1 969 857	1 126 812	440 351	444 452	3 981 472
Brutto erstatningsavsetning	216 836	15 866	283 518	791 733	1 307 953
Brutto erstatningsansvar	216 836	15 866	283 518	791 733	1 307 953
Sikkerhetsavsetning					4 099 000
Finanstilsynets minstekrav					4 099 000

*) Finanstilsynets krav gjelder ikke naturskade.

NOTE 5 - ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE INNTEKTER

	2015	2014
Mottatt provisjon forsikring	3 633 126	3 269 347
Mottatt provisjon øvrig	29 193	42 734
Sum andre forsikringsrelaterede inntekter	3 662 319	3 312 081

NOTE 7 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Definisjon av virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eien-del/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdi papirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Valutaterminer, aksjopsjoner, fremtidige renteaftaler og valutawapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelses-metoder for derivater (opsjonsprisinde modeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjons-fond hvis virkelige verdi er bestemt på bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i
- Serifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eien-deler/forpliktelser ved hjelp verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE). PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPI Vurteringsmetode (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den de verdsettelsesmetode (IPI Vurteringsmetode) som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene brukes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporterings-dato. Den typiske objektive hendelse er utdeling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.
- Selskaps innskutte egenkapital i Gjensidige Pensjonskasse. Innskutt egenkapital er verdsatt til pålydende.

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres *ukentlig* til daglig leder samt *månedlig* til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

	Balansført verdi 31.12.2015	Virkelig verdi 31.12.2015	Balansført verdi 31.12.2014	Virkelig verdi 31.12.2014
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Finansielle derivater				
Aksjer i datterselskap/tilknyttede selskap				
Aksjer og andeler	69 941 836	69 941 836	60 541 062	60 541 062
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	31 979 510	31 979 510	33 600 252	33 600 252
Finansielle eiendeler som holdes til forfall				
Obligasjoner som holdes til forfall				
Utlån og fordringer				
Fordringer på datterselskaper/tilknyttet selskap				
Obligasjoner klassifisert som lån og fordringer				
Utlån				
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	1 032 285	1 032 285	8 846 351	8 846 351
Andre fordringer	838 356	838 356	661 666	661 666
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter				
Kontanter og bankinnskudd	8 163 610	8 163 610	11 405 358	11 405 358
Sum	111 955 597	111 955 597	115 054 689	115 054 689
Finansielle forpliktelse til virkelig verdi over resultatet				
Finansielle derivater				
Rentebærende forpliktelse				
Finansielle forpliktelse til amortisert kost				
Ansvarlig lån				
Innskudd fra og forpliktelse overfor kunder	9 388 424	9 388 424	17 940 311	17 940 311
Rentebærende forpliktelse				
Andre forpliktelse	1 788 094	1 788 094	2 497 103	2 497 103
Forpliktelse i forbindelse med forsikring og gjenforsikring	3 068 708	3 068 708	5 215 559	5 215 559
Pålopte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	266 414	266 414	231 648	231 648
Forpliktelse innen konsernet				
Sum	14 511 640	14 511 640	25 884 621	25 884 621

Verdsettelseshierarki 2015	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	87593960	2 034 537	20 525 289	110 153 786
Aksjer og andeler	67 640 100	2 034 537	967 463	70 642 100
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	19 953 860		19 557 826	39 511 686
Utlån				
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Obligasjoner som holdes til forfall				
Obligasjoner klassifisert som lån og fordringer				
Utlån				
Finansielle forpliktelse				
Finansielle derivater				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi				
Finansielle forpliktelse til virkelig verdi over resultatet				
Rentebærende forpliktelse målt til virkelig verdi				
Finansielle forpliktelse til amortisert kost				
Rentebærende forpliktelse				
Forpliktelse innen konsernet				
Ansvarlig lån				

Verdsettelseshierarki 2014	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	SUM
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsett teknikk basert på obs. markedsdata	Verdsett teknikk basert på ikke obs markedsdata	
Finansielle eiendeler				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	57 453 252	2 903 223	1 079 200	61 435 675
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	25 934 089		18 586 933	44 521 022
Utlån				
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Obligasjoner som holdes til forfall				
Obligasjoner klassifisert som lån og fordringer				
Utlån				
Finansielle forpliktelser				
Finansielle derivater				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
Rentebærende forpliktelser målt til virkelig verdi				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Rentebærende forpliktelser				
Forpliktelser innen konsernet				
Ansvarlig lån				

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 2015

	Pr. 1.1.2015	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 31.12.2015	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2015
Aksjer og andeler	1 079 200	111737			967 463	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Sum	1 079 200	111737			967 463	

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10%	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10%	
Sum		96 746

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 2014

	Pr. 1.1.2014	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 31.12.2014	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2014
Aksjer og andeler	929 200		150 000		1 079 200	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Sum	929 000		150 000		1 079 200	

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10%	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10%	
Sum		107 920

NOTE 8 - UTLÅN OG FORDRINGER

Utlån og fordringer	2015	2014
Pantelån	0	0
Obligasjoner klassifisert som lån og fordring	0	82 213
Andre utlån	0	0
Nedskrivning til virkelig verdi	0	0
Ansvarlig lån	0	0

Tapsavsetninger med objektive bevis	0	0
Sum utlån	0	82 213

Ansvarlige lån	Pålydende verdi		Kostpris		Markedsverdi	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
				82 213		
Sum ansvarlig lån	0	0	0	82 213	0	0

Andre fordringer	2015	2014
Fordringer i forbindelse med kapitalforvaltning		
Andre fordringer	838 356	661 666
Sum andre fordringer	838 356	661 666

NOTE 9 - KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

	2015	2014
Innskudd hos kredittinstitusjoner	7 465 085	8 824 540
Kontanter og bankinnskudd	698 981	2 580 818
Sum kontanter og kontantekvivalenter	8 164 066	11 405 358

Kontanter og bankinnskudd er kassebeholdninger og bankinnskudd benyttet i den løpende driften. Innskudd hos kredittinstitusjoner består av andre bankinnskudd. Beregnet gjennomsnittrente opptjent på kontanter og bankinnskudd er cirka 2,1 prosent.

NOTE 10 - AKSJER OG ANDELER**AKSJER OG ANDELER**

Aksjeselskaper - ikke børsnoterte , norske	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Storfjord Kulturhus BA	200	1000	1000
Peer Gynt Galleriet AS	10	10000	5000
Midtnorsk Senter for seniorutvikling	300	150000	150000
Sum		161 000	156 000

Norske eiendomsfond/deltakerlign. eiendoms investeringer	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
NLI Eiendomsinvest AS (OF)	3,00	1 380 000	1 443 750
Eiendomsinvest Tyskland AS	9134,00	802 182	590 787
Sum		2 182 182	2 034 537

Norske finansaksjer	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Innskudd i Gjensidige Pensjonskasse		109 800	109 800
Gjensidige Forsikring ASA	B 3253	143 954	462 251
Sum		253 754	572 051

Statlig eide foretak norske	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Muritunet AS	25	1 000	1 000
Sum		1 000	1 000

Aksjefond - norske	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Skagen Global	1 919,28	1 074 311	2 810 884
Delphi Global	1 977,08	3 900 000	5 395 597
Danske Invest Norge Aksjer Inst 1	1 313,80	4 500 000	6 304 444
KLP Aksje Norge Index II - GIR	3 721,01	2 992 537	6 084 924
Storebrand Vekst	13,14	2 250 000	2 649 670
KLP Aksje Global Indeks 4	3 230,54	4 350 000	5 385 950
Alfred Berg Indeks Classic	27 281,41	7 500 000	7 390 806
Swedbank Generator	1 456,05	2 750 000	3 040 533
Delphi Nordic	146,56	3 000 000	4 430 255
Alfred Berg Norge Classic	3 434,79	2 350 000	2 423 732
Storebrand Global Verdi	906,92	2 500 000	2 519 399
DNB Global Indeks	10 161,95	2 000 000	2 353 913
Nordea Stabile Aksjer Global	3 254,33	6 680 000	6 810 993
KLP Aksje Europa Indeks II	3 123,05	4 140 000	4 188 951
KLP Aksje Europa Indeks I	1 730,80	2 500 000	2 639 393
Sum		52 486 848	64 429 444

Aksjefond Utenlandske	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Danske Inv Global Em Markets	18 780,49	1 907 346	2 117 124
Sum		1 907 346	2 117 124

Grunnfondsbevis-norske	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Eigenkapitalbevis Sparebanken More	B 3 360,00	300 000	631 680
Sum		300 000	631 680

Sum aksjer og andeler		57 292 130	69 941 836
------------------------------	--	-------------------	-------------------

OBLIGASJONER OG CERTIFIKATER

Obligasjoner i private foretak (norske)		Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Solstad Offshore ASA 11/16	B	1 000 000,00	1 000 000	996 490
DOF Subsea AS 11/16	B	2 000 000,00	2 000 000	2 000 000
Fred Olsen Energy ASA 11/16	B	1 477 132,50	1 473 750	1 465 138
Farstad Shipping ASA 12/17	B	1 000 000,00	1 000 000	1 000 000
Bonheur ASA 12/17	B	1 000 000,00	1 000 000	1 000 000
Aker ASA 12/22	B	2 000 000,00	2 000 000	2 000 000
Color Group 12/19	B	1 000 000,00	1 000 000	1 000 000
Marine Harvest ASA 13/18 FRN	B	1 000 000,00	1 000 000	1 000 000
Sum			10 473 750	10 461 628
Fondsobligasjoner / Ansvarlig kapital				
		Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Pareto Bank ASA 12/17	B	1 500 000,00	1 500 000	1 500 000
Helgeland Sparebank 12/17	B	1 500 000,00	1 500 000	1 500 000
Sparebank More 12/17	B	1 500 000,00	1 500 000	1 500 000
Sparebank 1 Nord Norge	B	1 500 000,00	1 500 000	1 500 000
PSB 1 Midt Norge 13/	B	1 500 000,00	1 000 000	1 000 000
Fondsobl-Storebr.Livsfors 15/		1 000 000,00	1 000 000	986 000
Sum		1 000 000,00	8 000 000	7 986 000
Obligasjoner utenlandsk bank fin virksomhet			Kostpris	Markedsverdi
AB Stena Metall Finans 11/16	B	Andeler	1 000 000	1 000 000
Sum		1 000 000,00	1 000 000	1 000 000
Obligasjonfond - norske				
		Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Nordea Global High Yeald		3 588,88	3 744 850	3 394 012
DNB Obligasjon		379,26	4 439 340	4 128 770
KLP Obligasjon Global 1 NOK		825,58	937 656	936 696
Skagen Avkastning		16 940,17	2 445 137	2 328 484
Sum			11 566 983	10 787 962
Obligasjonfond - utenlandske				
		Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Pramerica US Corporate Bond US		3 588,88	940 000	928 456
Sum			940 000	928 456
Aksjeindekserte obligasjoner				
		Andeler	Kostpris	Markedsverdi
WarrenWicklund Global Podium Priv, 07/12		20,00	1 015 403	815 463
Sum			1 015 403	815 463
Sum obligasjoner og sertifikater			32 996 136	31 979 509

B = Børsnotert selskap.

NOTE 11 - PENSJON

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Den ytelsesbaserte pensjonsordning er en lukket ordning. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Alderspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalderen er 67 år.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

I Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag gis de ansatte tilskudd i henhold til grensen for skattefritt tilskudd, for tiden fem prosent av lønn fra 1 til 6 G og åtte prosent fra 6 til 12 G.

Tilskudd til den innskuddsbaserte ordningen innregnes som en kostnad i det året bidraget betales.

Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen i 2013 er 46 951 kroner. Beløpene inkluderer premie til Fellesordningen for LO/NHO, se nedenfor.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjon sammen med ytelser fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 67 år, men for assurandører gjelder pensjonsalder på 65 år.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler. I tillegg har Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12 G og tilleggspensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning hvor arbeidsgiver bidrar med innbetaling til pensjonsmidler. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften.

Innregning

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringsstidspunktet. Ved måling av påløpt pensjonsforpliktelse benyttes estimert forpliktelse på rapporteringstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til markedsverdi (flytteverdi). Ved verdsettelse av pensjonsmidlene benyttes estimert verdi på rapporteringstidspunktet. Netto pensjonsforpliktelser er differansen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsen og verdien av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarbegrepet pensjonsforpliktelser og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader.

I beregningen for 2015 utgjorde dette avviket 333 608 kroner, og skyldes hovedsakelig økt diskonteringsrente. I 2014 utgjorde dette avviket 944 421 kroner og skyldes hovedsakelig redusert diskonteringsrente.

Aktuarielle forutsetninger

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinnsrett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka ti år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I perioden mellom de observerte renter og de langsiktige markedsforventninger er det gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon. Diskonteringsrenten for en pensjonsutbetaling er 2,55 prosent (2,06) i år 10, 2,89 prosent (2,48) i år 15, 3,05 prosent (2,76) i år 20, 3,16 prosent (2,94) i år 25, 3,22 prosent (3,06) i år 30 og 3,3 prosent (3,19) i år 40.

Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Fordi gjennomsnittsalderen på ansatte som inngår i ytelsespensjonsordningen er over 55 år inneholder ikke lønnsreguleringen noe karrieretillegg, og fastsatt lønnsregulering kan dermed være lavere enn normalt i markedet ellers. Den avtagende lønnskurven som er benyttet for Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag for 2015 viser en gjennomsnittlig lønnsregulering på 1,6 prosent (2,0) i Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslags bestand.

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag benytter GAP07, som er en dynamisk dødelighetsmodell som tar hensyn til forventet utvikling i levealder. Modellens forutsetninger testes med jevne mellomrom.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjelden tilfelle da flere av forutsetningene samvarierer. Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved bruk av samme metode som er lagt til grunn i den aktuarielle beregningen av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidlene og samvariasjon mellom forpliktelser og pensjonsmidler.

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslags pensjonsmidler er investert i Gjensidige Pensjonskasse. Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslags pensjonsmidler forvaltes som en investeringsvalgsportefølje. Dette innebærer at Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag selv bestemmer hvordan pensjonsmidlene er investert innenfor et sett av rammer som er godkjent av pensjonskassens styre. Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag har en egen investeringskomité som avgjør hvordan pensjonsmidlene skal allokere. Investeringsporteføljen medfører finansiell risiko for Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag.

Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko.

Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivklassene samvarierer.

Den største risikofaktor er renterisiko.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av at markedsverdivektet durasjon er på 4,5 år. Porteføljeværdien vil falle ved et positivt skift i rentekurven på pluss ett prosentpoeng. Verdien vil stige tilsvarende ved et rentefall.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot renterisiko. Diskonteringsrenten er sammensatt av markedsrenter i ti år, fra år 20 er det lagt langsiktige likevektsrenter til grunn, og mellom år ti og år 20 interpoleres det lineært mellom markedsrenter og langsiktige likevektsrenter. Et skift i markedsrentene vil dermed direkte påvirke verdien av kontantstrømmene frem til år ti og deretter fallende effekt de neste ti årene. Fra år 20 vil markedsrentene kun ha marginal effekt.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kreditt risiko ansees som moderat. Kreditt risikoen styres gjennom rammer for største engasjement og rating på enkeltinvesteringer. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor investment grade.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot kreditt risiko da OMF-renten brukes som utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente. Kreditt påslag for OMF-eksponering er sammensatt av markeds påslag i ti år, fra år 20 er det lagt langsiktige likevektspåslag til grunn, og mellom år ti og år 20 interpoleres det lineært mellom markeds påslag og de langsiktige likevektspåslagene. Et skift i kreditt påslagene vil dermed direkte påvirke verdien av kontantstrømmene frem til år ti og deretter fallende effekt de neste ti årene. Fra år 20 vil markeds påslagene kun ha marginal effekt.

Gjennomsnittlig kreditt påslag (mot ti år swap) har vært 0,57 prosent siden 2010. Per 31. desember 2015 var påslaget 0,79 prosent.

Aksjerisiko

Gjennom året har pensjonskassen hatt eksponering mot aksjemarkedet gjennom aksjefond og kjøpsopsjoner. Ved utgangen av året var eksponeringen 3,7 prosent (6,0). Pensjonsmidlene har lav eksponering til aksjer. Største aksjerisiko anses å være risikoen for fall i aksjemarkedet.

Valutarisiko

Alle plasseringer i utenlandske rentefond valutasikres. Det er investert i valutasikrede fond. Utenlandske aksjeplasseringer skal som hovedregel valutasikres. Pensjonsmidlenes tilgodehavende i norske kroner skal til enhver tid minst motsvare 70 prosent av de forsikringstekniske avsetninger. Pensjonsmidlene var ved utgangen av året valutaeksponert med cirka 1 prosent.

Pensjonsforpliktelsene er kun eksponert mot norske kroner.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i pensjonsmidlene vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene ansees å være tilstrekkelig likvid.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er basert på tabellen GAP07 utviklet av aktuar konsulentfirma Gabler AS. Denne tabellen har vært benyttet siden 31. desember 2007. Forutsetningene for tabellen følges opp systematisk hvert år. Tabellen er forventningsrett og dynamisk slik at levetiden forbedres hvert år.

I 2015 er det ikke kommet informasjon som tilsier at GAP07 bør endres. Det er usikkerhet i forventet levetid spesielt for menn. Finanstilsynet har utarbeidet egne minstekrav til levetidspriser (K2013) for pensjonsordninger. Disse kravene gjelder den prisen et livselskap eller pensjonskasse minimum skal kreve for å forsikre ytelse. Disse minsteprisene påvirker således hvilke innskudd som må gjøres for den årlige opptjening og for minstekravet til pensjonsmidler.

GAP07 har kortere levetid enn K2013. Alt annet like vil dette medføre at innbetaling av minstekrav til pensjonsmidler følger en høyere levetid enn tilsvarende måling av forpliktelsen. Det betyr at i forpliktelsen vil det bli innregnet en fremtidig pensjonsregulering som følge av at innbetalingen baseres på en lengre levetid enn det som er forventet.

Uforehyppigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførheten på lang sikt. Forekomsten av uførhet er lav sammenliknet med mange andre arbeidsgivere.

Selskapets ansatte kan bli involvert i større katastrofeliggende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuer til sportsarrangement eller hendelser på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at selskapet får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i folketrygdens grunnbeløp. Dersom selskapets lønnsutvikling er lavere enn folketrygdens G, reduseres ytelsene. Selskapet legger til grunn at lønnsutvikling avhenger av alder. En yngre medarbeider kan forvente høyere årlig lønnsvekst enn en eldre medarbeider.

Lønnsvekst er bygget opp basert på forventninger til reallønnsutvikling i Norge og til norsk inflasjon. Inflasjon inngår også som en del av renten. En økning i inflasjon vil således både påvirke økt lønn og økte renter. Dette vil normalt kunne redusere pensjonsforpliktelsen noe.

Reallønn er estimert for Norge og baseres i stor grad på makro-økonomiske fremskrivninger. Det er rådende enighet i makroøkonomiske miljøer at den bør være i området 1,5 til 2 prosent. Gjennomsnittet de siste 20 år har vært 1,9 prosent.

Reallønnsveksten korrigeres for alders effekt, slik at reallønnsveksten for yngre arbeidstakere er sterkere enn for eldre arbeidstakere. En pensjonsordning har sjelden samme alderssammensetning som økonomien som helhet. Spesielt er dette tilfellet for Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdels pensjonsordning som er lukket for nye innmeldinger.

En økning i reallønn vil øke forpliktelsene. En økning i inflasjon vil øke lønn, pensjonsregulering og diskonteringsssats.

Inflasjonen vil på lang sikt ligge i området 1,5 til 2,5 prosent. Norges Bank har et inflasjonsmål på 2,5 prosent. KPI er satt til 1,9 prosent på linje med fjorårets forutsetning.

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdelslag styrer lønnsutvikling for ansatte basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det komme hopp i lønnsnivå.

Operasjonell risiko

Administrasjon av pensjonsordningene er overført til Gjensidige Pensjonskasse. Pensjonskassen har egne ansatte og gjør betydelige kjøp av tjenester fra profesjonelle leverandører av pensjonsadministrasjon og kapitalforvaltning. Pensjonskassen er underlagt egen intern kontroll. Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdelslag anser den operasjonelle risikoen som lav.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstillende visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdelslag måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også selskapet få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I 2016 gjennomføres en rekke endringer i norsk regulering, og Finanstilsynets praktisering av regelendringene er usikker. Dermed går pensjonsmidlene inn i en periode med politisk risiko.

Lave renter kan lede til at Finanstilsynet pålegger pensjonskassen å senke renten fra 2 prosent til 1,5 prosent, eventuelt 1 prosent for nye opptjente ytelse. Gjensidige forventer at det er høy risiko for at renten vil bli senket til 1 prosent dersom langsiktige statsrenter blir liggende på 1,3 prosent-nivået.

Pensjonsmidlenes minstenivå påvirkes også av kapitaldekningskrav og solvensmarginkrav. Regelverket for pensjonskasser (IORP) er under utvikling i EU, men Norge har tatt det standpunkt at livselskap og pensjonskasser skal underlegges samme regelverk, Solvency II. Dette vil kunne medføre at Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdelslag må øke pensjonsmidlene.

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdelslag antar at et fortsatt lavt rentenivå i fremtiden og endringer i EU-baserte regler vil kunne medføre en økning i fremtidige tilskudd til den fonderte pensjonsordningen.

Avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag er som medlem i FNO tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte. AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere. Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningens midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av selskapet. En fordelingsnøkkel basert på selskapets andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en god måte. Slik Fellesordningen har lagt opp finansieringsstrukturen tilknyttet ny AFP forventes fakturert premie å øke i årene fremover. Når eller hvis tilstrekkelige data tilgjengeliggjøres slik at beregninger kan foretas, kan det ikke utelukkes at forpliktelsen som må innarbeides vil være betydelig.

Forpliktelsen til å betale egenandel etter den gamle ordningen regnskapsføres som en foretaksspesifikk ytelsesordning. Det må fortsatt betales egenandel knyttet til foretakets egne tidligpensjonister som velger den gamle AFP-ordningen inntil pensjonsloftet er fullt innfridd. Selskapet har pr 31.12.2011 ikke AFP-pensjonister etter gammel ordning.

Ansatte som ble 62 år etter 1. januar 2011 kunne ta ut pensjon i ny AFP-ordning fra januar 2011. Dette innebærer at forpliktelsen knyttet til opptjente rettigheter i gammel AFP-ordning har bortfalt fullt.

	Sikret 2015	Usikret 2015	Sum 2015	Sikret 2014	Usikret 2014	Sum 2014
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen						
Pr. 01.01	6 196 095	1 057 207	7 253 302	2 161 589	1 221 410	3 382 999
Korreksjon av åpningsbalansen			0			0
Årets pensjonsopptjening	0	0	0	30 730	0	30 730
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	0	26 421	26 421	3 257	0	3 257
Rentekostnad	152 531	20 763	173 294	88 625	46 278	134 903
Aktuarielle gevinster og tap	-399 364	-274 721	-674 085	4 096 080	77 305	4 173 385
Utbetalte ytelser	-187 724	-29 120	-216 844	-184 186	-260 204	-444 390
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler			0		-27 582	-27 582
Avkortninger og oppgjør			0			0
Kursendringer i utenlandsk valuta			0			0
Pr. 31.12	5 761 538	800 550	6 562 088	6 196 095	1 057 207	7 253 302
Beløp innregnet i balansen						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	5 761 538	800 550	6 562 088	6 196 095	1 057 207	7 253 302
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	6 216 242	0	6 216 242	6 288 460		6 288 460
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	-454 704	800 550	345 846	-92 365	1 057 207	964 842
Virkelig verdi av pensjonsmidlene						
Pr. 01.01	6 288 460	0	6 288 460	3 115 929	0	3 115 929
Renteinntekt	154 840	0	154 840	127 753	0	127 753
Avkastning ut over renteinntekt	-39 334	29 120	-10 214	3 228 964	0	3 228 964
Bidrag fra arbeidsgiver	0	0	0	0	27 582	27 582
Utbetalte ytelser	0	0	0	-184 186	0	-184 186
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-187 724	-29 120	-216 844	0	-27 582	-27 582
Overtakelse/oppkjøp	0	0	0	0	0	0
Opgjør	0	0	0	0	0	0
Pr. 31.12	6 216 242	0	6 216 242	6 288 460	0	6 288 460
Pensjonskostnad innregnet i resultatet						
Årets pensjonsopptjening	0		0	30 730	0	30 730
Rentekostnad	152 531	20 763	173 294	88 625	46 278	134 903
Renteinntekt	-154 840	0	-154 840	-127 753	0	-127 753
Resultatfort planendring	0		0			0
Resultatfort netto overføring	0		0			0
Arbeidsgiveravgift	0		0	3 257		3 257
Pensjonskostnad	-2 309	20 763	18 454	-5 141	46 278	41 137
Kostnader er innregnet i følgende regnskapslinje i						
Forsikringsrelaterte adm kostnader inkl. provisjon for mottatt	-2 309	20 763	18 454	-5 141	46 278	41 137
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel eiendel innregnet i andre resultatkomponenter						
Akkumulert beløp pr. 01.01			2 941 815			1 997 394
Avkastningen på pensjonsmidler			39 334			-3 228 964
Endringer i demografiske forutsetninger			-210 896			3 478 982
Endringer i økonomiske forutsetninger			-162 047			694 404
Valutakursdifferanse						
Akkumulert beløp pr. 31.12.			2 608 206			2 941 816
Aktuarielle forutsetninger						
Diskonteringsrente			2,80 %			2,50 %
Lønsregulering			3,10 %			3,10 %
Endring i folketrygdens grunnbeløp			3,10 %			3,10 %
Pensjonsregulering			1,90 %			1,90 %
Øvrige spesifikasjoner						
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen						102 906
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO						16 222
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO			0			16 254
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år						0
Prosent			Endring i			
Sensitivitet						
10 % økt dødelighet			-4,6 %			-4,40 %
10 % redusert dødelighet			3,5 %			3,50 %
+ 1 %-poeng diskonteringsrente			-8,5 %			-8,70 %
- 1 %-poeng diskonteringsrente			10,3 %			10,70 %
+ 1 %-poeng lønsjustering			0,0 %			0,00 %
- 1 %-poeng lønsjustering			0,0 %			0,00 %
+ 1 %-poeng G-regulering			0,0 %			0,00 %
- 1 %-poeng G-regulering			0,0 %			0,00 %
+ 1 %-poeng pensjonsregulering			10,3 %			10,70 %
- 1 %-poeng pensjonsregulering			-8,6 %			-8,80 %

Verdsettelseshierarki 2015

	Niva 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Niva 2 Verdsett teknikk basert på obs markedsdata	Niva 3 Verdsett teknikk basert på ikke obs markedsdata	SUM pr 31.12.2015
Aksjer og andeler	0	232 487	0	232 487
Obligasjoner	2 537 470	3 072 067	0	5 609 537
Derivater	0	230 001	0	230 001
Bank	0	144 217	0	144 217
Sum	2 537 470	3 678 772	0,0	6 216 242

Verdsettelseshierarki 2014

	Niva 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Niva 2 Verdsett teknikk basert på obs markedsdata	Niva 3 Verdsett teknikk basert på ikke obs markedsdata	SUM pr 31.12.2014
Aksjer og andeler	0	377 308	0	377 308
Obligasjoner	465 346	5 162 826	0	5 628 172
Derivater	0	194 942	0	194 942
Bank	0	88 038	0	88 038
Sum	465 346	5 823 114	0	6 288 460

NOTE 12 - SKATT

	2015	2014
Midlertidige forskjeller		
Tap på fordringer		
Driftsmidler	-172 134	-143 944
Pensjonsforpliktelse	-345 846	-964 841
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-517 980	-1 108 785
Estimatavvik pensjonsforpliktelse mot egenkapitalen		
Sum midlertidige forskjeller over resultat	-517 980	-1 108 785
Aksjer, andeler, obligasjoner og ovrig verdipapirer	-1 016 628	-999 734
Fremforbart underskudd		
Netto midlertidige forskjeller	-1 534 608	-2 108 519
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) (25% i 2015 og 27% i 2014)	-383 652	-569 300
Beregning av skattepliktig inntekt		
Resultat for skattekostnad	8 347 481	9 354 651
Implementeringseffekt ny forskrift		
Estimatavvik pensjonsforpliktelser	333 608	-944 421
Endring i andre midlertidige forskjeller	-590 806	1 256 326
Permanente forskjeller	-413 463	-114 954
Korreksjon tidligere år		
Regnskapsmessig gevinst ved salg av aksjer	-7 389 086	-8 268 984
Tilbakeføring av verdireg. finansielle omløpsmidler	3 088 316	3 561 179
Aksjeutbytte etter fritaksmetoden	-287 990	-580 118
Tilbakeføring 3 % av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	1 479	2 604
Ikke fradragsberettiget rente på ilignet skatt		9 665
Ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	-1 094	0
Skattepliktig inntekt	3 088 445	4 275 948
Benyttelse av fremforbart underskudd		
Mottatt konsesjonsbidrag		
Fremforbart underskudd		
Betalbar skatt	833 880	1 154 506
Betalbar formuesskatt	153 664	285 390
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt	833 880	1 154 506
Formuesskatt	153 664	285 390
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	185 648	-609 136
Skatt andre resultatkomponenter	-142 237	254 995
Korreksjon tidligere år	3 445	-36 426
Skattekostnad i regnskapet	1 034 400	1 049 329
Avstemning av skattekostnad		
Skattekostnad i regnskapet	1 034 400	1 049 329
Skatt av resultat for skattekostnad	2 253 820	2 525 756
Forsk. mellom årets skattekostn.og 27 % av res.for skatt	-1 219 420	-1 476 427
Forklaring på hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 27 % av resultatet for skatt		
Skatt av aksjeutbytte etter fritaksmetoden	77 757	156 632
Skatt av midlertidige forskjeller verdipapirer	15 771	-434 165
Skatt av permanente forskjeller	-1 386 361	-1 705 463
Utsatt skatt/utsatt skattefordel fort via egenkapital		
Skatt av ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	-295	2 610
Skatt av ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	153 664	285 390
Formuesskatt	-83 401	254 995
Endring utsatt skatt tidligere år	0	0
For lite betalt skatt tidligere år	3 445	-36 426
Sum differanse	-1 219 420	-1 476 427

NOTE 13 - KOSTNADER	2015	2014
Forsikringsrelaterte adm.kostnader		
Avskrivninger og verdiendringer	14 400	
Lønns- og personalkostnader	2 683 667	2 979 514
Honorarer tillitsvalgte	201 100	184 000
IKT-kostnader	33 929	46 301
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	210 972	172 414
Andre kostnader	2 335 240	1 944 543
Avgitt kostnader knyttet til mottatt provisjon	-3 779 688	-3 758 879
Avgitt lønns- og personalkostnader salg	-773 784	-669 657
Avgitt øvrige salgskostnader	-813 001	-438 911
Sum	112 834	459 324
Salgskostnader		
Lønns- og personalkostnader	773 784	669 657
Provisjon	676	10 058
Øvrige salgskostnader	813 001	438 911
Sum	1 587 461	1 118 626
Spesifikasjon av revisors godtgjørelse:		
Revisjon	116 332	113 489
Attestasjonstjenester		
Revisjon - rådgivning skatt		
Rådgivning - annen rådgivning	107 982	152 092
Sum	224 314	265 581

NOTE 14 - ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE DRIFTSKOSTNADER

	2015	2014
Kostnader knyttet til mottatt provisjon	3 779 688	3 758 879
Sum andre forsikringsrelaterte driftskostnader	3 779 688	3 758 879

NOTE 15 - LØNN OG GODTGJØRELSE

	2015	2014
Gjennomsnittlig antall ansatte	4	4
Lønn/godtgjørelse til:		
-Daglig leder	712 156	641 010
-Årets pensjonsopptjening daglig leder	47 028	37 620
-Styret	155 600	129 000
-Generalforsamling	32 500	42 000
-Valkomiteen	13 000	13 000

NOTE 16 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke inntrådt noen vesentlige hendelser etter balansedagen.

NOTE 17 KAPITALDEKNING

	2015	2014
Egenkapital	93 481	84 837
Overfinansiert pensjonsforpliktelse etter skatt	-332	-67
Effekt av garantiavsetning og naturskadeavsetning		
Goodwill		
Eiendeler ved utsatt skatt	-384	-569
Andre immaterielle eiendeler		
Investerings eiendommer, urealiserte gevinster, andel		
Reassuransavsetning, minstekrav	-618	-938
Utbytte klassifisert som egenkapital		
Kjernekapital	92 147	83 263
45 % av investerings eiendommer, urealiserte gevinster, andel	0	0
Tilleggskapital	0	0
Ansvarlig kapital	92 147	83 263
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	0
Netto ansvarlig kapital (A)	92 147	83 263
Eiendeler med risikovekt 0 %	50	8 715
Eiendeler med risikovekt 10 %	0	0
Eiendeler med risikovekt 20 %	8 164	11 406
Eiendeler med risikovekt 35 %	0	0
Eiendeler med risikovekt 50 %	0	0
Eiendeler med risikovekt 100 %	104 982	96 008
Eiendeler med risikovekt 150 %	1 406	1 557
Andre ikke vektete eiendeler		
Goodwill	0	0
Eiendeler ved utsatt skatt	384	569
Andre immaterielle eiendeler	0	0
Derivater		
Sum eiendeler	114 986	118 255
Eiendeler med risikovekt 0 %	0	0
Eiendeler med risikovekt 10 %	0	0
Eiendeler med risikovekt 20 %	1 633	2 281
Eiendeler med risikovekt 35 %	0	0
Eiendeler med risikovekt 50 %	0	0
Eiendeler med risikovekt 100 %	104 982	96 008
Eiendeler med risikovekt 150 %	2 108	2 335
Sum risikovektete eiendeler	108 723	100 624
Vektet reinvesteringskostnad derivater	0	0
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	0
Risikovektet beregningsgrunnlag (B)	108 723	100 624
Kapitaldekning (A/B)	84,8 %	82,7 %
<i>Finanstilsynets minstekrav</i>		

NOTE 18 SOLVENSMARGIN

	2015	2014
Netto ansvarlig kapital	92 147	83 263
Andel av sikkerhetsavsetning	1 845	1 751
Andel av naturskade fond (inntil 25 % av naturskade fondet medregnes)	1 661	1 798
Frdrag som følge av § 8a	0	0
Solvensmargin kapital	95 653	86 812
<i>Solvensmargin minstekrav</i>	23 483	21 225
Overdekning	72 170	65 587
Solvensmargin kapital i prosent av minstekrav	407,3 %	409,0 %

NOTE 19 - BUNDNE MIDLER

	2015	2014
Bundne bankinnskudd		
Sparebanken More - Skattetrekkskonti	140 802	140 802
Sum	140 802	140 802

KPMG AS
Øvre veg 30
N-6415 Molde

Telephone +47 04063
Fax +47 71 20 27 27
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlinga i Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag

MELDING FRÅ REVISOR

Fråsegn om årsrekneskapen

Vi har revidert årsrekneskapen for Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag som viser eit overskot på kr 7 563 288. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2015, resultatrekneskap og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret avslutta per denne datoen, og ei beskriving av vesentlege rekneskapsprinsipp som er nytta, og andre noteopplysningar.

Styret og dagleg leiar sitt ansvar for årsrekneskapen

Styret og dagleg leiar er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir eit rettvissande bilete i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapskikk i Noreg, og for slik intern kontroll som styret og dagleg leiar finn nødvendig for å gjere det mogleg å utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som følgje av misleg framferd eller feil.

Revisors oppgåver og plikter

Oppgåva vår er, på grunnlag av revisjonen vår, å gi uttrykk for ei meining om denne årsrekneskapen. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, medrekna International Standards on Auditing. Revisjonsstandardane krev at vi etterlever etiske krav og planlegg og gjennomfører revisjonen for å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon.

Ein revisjon inneber utføring av handlingar for å innhente revisjonsbevis for beløpa og opplysningane i årsrekneskapen. Dei valde handlingane avheng av revisors skjønn, mellom anna vurderinga av risikoane for at årsrekneskapen inneheld vesentleg feilinformasjon, anten det skuldast misleg framferd eller feil. Ved ei slik risikovurdering tar revisor omsyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapet si utarbeiding av ein årsrekneskap som gir eit rettvissande bilete. Føremålet er å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av selskapet sin interne kontroll. Ein revisjon omfattar også ei vurdering av om dei rekneskapsprinsippa som er nytta, er formålstenlege, og om rekneskapsestimata som er utarbeidde av leiinga, er rimelege, samt ei vurdering av den samla presentasjonen av årsrekneskapen.

Vi meiner at innhenta revisjonsbevis er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Offices in

Oslo	Grimstad	Molde	Trondheim
Ålra	Hamar	Narvik	Tynset
Årendal	Heugseund	Sandnessjøen	Tønsberg
Bergen	Knarvik	Stavanger	Ålesund
Bodo	Kristiansand	Stord	
Ekerum	Larvik	Strøme	
Finnsnes	Mo i Rana	Tromsø	

KPMG AS a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity

Statsautoriserte revisorer medlemmer av Den norske Revisorforening

Konklusjon

Vi meiner at årsrekneskapen er avgjeven i samsvar med lov og forskrifter og gir eit rettvissande bilete av den finansielle stillinga til Indre Sunnmøre Gjensidige Branntrygdslag per 31. desember 2015 og av resultat og kontantstraumar for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapskikk i Noreg.

Utsegn om andre tilhøve

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er skildra ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen, føresetnaden om at drifta skal halde fram og framlegget om bruk av overskotet er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskriven ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt plikta si til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av selskapet sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Molde, 23. mai 2016
KPMG AS

Arne H. Sæther
Statsautorisert revisor